

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
АКАДЕМІЯ «БОЛАШАК» (КАЗАХСТАН)

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
СУЧАСНОЇ НАУКИ»**

16–17 серпня 2019 р.

м. Запоріжжя

2019/9/18 17:19

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Зарицька В.В. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології Інституту журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету;

Міляєва В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, завідувач науково-дослідної лабораторії культури лідерства Київського університету імені Бориса Грінченка;

Солодухова О.Г. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Донбаського державного педагогічного університету;

Євдокимова Н.О. – доктор психологічних наук, професор, проректор з наукової та міжнародної діяльності ПВНЗ «Міжнародний класичний університет імені Тилипа Орлика» (м. Миколаїв);

Шмаргун В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи та психології Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Склярук А.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Класичного приватного університету;

Буланов В.А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Інституту журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету;

Храпченкова Н.І. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Академії «Болашак» м. Караганда, Казахстан.

Психологічні науки: теорія і практика сучасної науки: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 16–17 серпня 2019 р. – Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2019. – 96 с.

ISBN 978-966-916-898-6

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Психологічні науки: теорія і практика сучасної науки», яка відбулась на базі кафедри практичної психології Класичного приватного університету 16–17 серпня 2019 р.

УДК 159.9(063)

ISBN 978-966-916-898-6

© Класичний приватний університет, 2019

2019/9/18 17:19

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ; ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Творчий потенціал студентів як фактор успішності навчання у вищій школі Бужинська С. М., Канаш А. А.	5
Основні напрями розвитку емоційного інтелекту безробітних Смирнова О. П., Кас'янова С. Б.	11
Характеристика конфліктної поведінки членів танкових екіпажів Збройних сил України при виконанні завдань за призначенням Кучерява Т. О.	15
Формування мотивації до професійної мобільності майбутніх ІТ-спеціалістів в процесі навчально-професійної діяльності Філоненко Д. В.	19
Вольова регуляція і копінг-поведінка Шамлян К. М.	24

НАПРЯМ 2. ПЕДАГОГІЧНА ТА ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

Емоційна саморегуляція як чинник професіоналізму психологів Зарицька В. В.	28
Особливості застосування циклу Д. Колба на тренінгових заняттях із попередження гендерної дискримінації Костіна Т. О.	30
Стан розробленості проблеми освіти дорослих в Україні: емпіричний аспект Маслянікова І. В.	35
Особливості прояву емпатії у підлітків з різними формами девіантної поведінки Матєєнко М. І.	40
Когнітивні здібності як один з маркерів особистісної готовності випускника школи до ЗНО Трушина В. О., Сімонова Я. В.	45
Аналіз дефініції креативної компетентності особистості Фурман В. В.	50
Теоретичні основи формування особистості академічно здібних учнів базової школи Щербакова О. О.	53

АНАЛІЗ ДІФЕНІЦІЇ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Фурман В. В.

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Київського університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

Актуальною темою сьогодення є створення нового інтелектуального продукту у будь-якій сфері життєдіяльності людини. З розвитком технічного прогресу більшість видів діяльності можуть виконувати технічні засоби, комп'ютери, штучний інтелект тощо. Невід'ємна роль у цьому належить творчому процесу, а саме креативній компетентності особистості, її розвитку впродовж життєвого шляху. Справжня цінність креативної компетентності – це інтегрування всіх наявних ідей, продуктів та інтелектуальних структур в оригінальне вирішення раніше нерозв'язаної проблеми.

На сьогодні людство має багато невирішених питань, головним чином через глобальні виклики, такі як зміни клімату, екологічні катастрофи, цифрова обробка/кодування інформації, міграція та війни тощо. Вирішення цих питань потребує реалізації нових шляхів, пошуку креативних ідей для досліджень, створення інновацій, за якими абсолютно різні люди можуть жити разом та в гармонії з природою. Отже, мета розвитку креативної компетентності на всіх освітніх рівнях це інтеграція попереднього інтелектуального досвіду та продукування нових ідей для вирішення актуальних проблем людства.

Процеси трансформації та зміни є успішними завдяки спільній творчій діяльності різних суб'єктів. Духовне досягнення художників, вчених чи підприємців складається з багатьох креативних компонентів і об'єднується в унікальну життєву працю, яка може

стати частиною світової історії. Таким прикладом є Леонардо да Вінчі, Альберт Ейнштейн, Стів Джобс, Ілон Маск та інші відомі особистості сучасності.

Треба відмітити, що спільна креативна діяльність виникає завдяки різним часто парадоксальним психологічним складовим:

- висока концентрація на діяльності;
- серйозні наміри та дитяча безпосередність;
- незаангажоване мислення та емпатійний зв'язок;
- прояв індивідуальності особистості та захопленість справою;
- наукова зацікавленість та розвинуте образне мислення;
- критичне мислення та емоційний інтелект тощо.

З точки зору різних наукових підходів креативна компетентність розглядається як здатність до творчого (дивергентного) мислення за Дж. Гілфордом та П. Торренсом, Ф. Баррон вважає центральним процес уяви і символізації, визначаючи креативність «як внутрішній процес, який спонтанно продовжується в дії». Р. Стернберг підкреслює важливість здібності створювати «продуктивні метафори», С. Меднік вважає, що в основі креативності лежить здатність виходити за рамки стереотипних асоціацій, працювати з широким семантичним полем.

З іншого боку, існує точка зору, згідно з якою творчі продукти є результатом випадкових змін стадій креативного процесу (Д. Фелдман, П. Ленглі, Р. Джонс, С. Тейлор).

Інші автори ігнорують роль несвідомого у творчості. Окрема точка зору відводить несвідомим процесам певну роль. Зокрема, П. Ленглі та Р. Джонс приписують важливу роль несвідомим елементам у контексті активації пам'яті, яка відповідає творчому натхненню і робить доступною ту інформацію, яка свідомо не використовується.

В результаті аналізу наукових підходів та дефініції креативної компетентності можемо виокремити інтегративні складники цього процесу:

– рефлексивність (основний процес, який дозволяє формувати самосвідомість, самооцінку; планувати, відобразити та аналізувати світ);

– цілеспрямованість або інтенційність (дозволяє пережити досвід «всередині та зовні організму»), разом з вірою в можливість змін на краще;

– володіння способами трансформації та реорганізації, які пропонуються культурою й зумовлюють індивідуальні відмінності.

І відповідно до цього, креативна компетентність особистості повинна бути обумовлена інтелектом, знаннями, стилем мислення, індивідуальними рисами, мотивацією, зовнішнім середовищем. Інтелектуальна здібність є основною для нового бачення проблеми, подолання меж повсякденної свідомості; виявлення ідей, гідних для подальшої розробки; уміння переконувати інших у цінності своєї ідеї.

Креативна компетентність конкретизується як складне особистісне утворення, що охоплює не тільки сферу інтелекту, а й емоцій, моральних цінностей та уможлиблює на інтегративному рівні перенесення набутих компетентностей з однієї галузі життєдіяльності в іншу з метою досягнення нового результату в діяльності та її виконання на новому якісному рівні.

Література:

1. Андрієвська В. В. Креативність. К.: Юрінком Інтер, 2008. 432 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / за ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. 1440 с.
3. Гарднер Г. Структура розуму: теорія множественного інтелекту. М.: ООО «И. Д. Вільямс», 2007. 512 с.
4. Гильмутдинова Р. У. Креативная компетентность и ее структура Акмеология. 2013. № 4. С. 46–49.
5. Мелик-Гайказян И. В. Методология моделирования творческой образовательной системы. М., 2013 С. 181–203.

6. Barron F. Creativity, intelligence and personality. *Ann. Rev. of Psychol.* 1981. V. 32. P. 439–476.

7. Manuela Pohl. Kreative Kompetenz: Ideen entwickeln, Probleme lösen, in Veränderungsprozessen besser bestehen. Verlag: Cornelesen Scriptor, 2012. 160 s.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ АКАДЕМІЧНО ЗДІБНИХ УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ

Щербакова О. О.

кандидат психологічних наук,

старший науковий співробітник

ДУ «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків

Національної академії медичних наук України»

м. Харків, Україна

Сучасні тенденції розвитку людства, провідною серед яких є розбудова інформаційного суспільства, обумовлюють зростання вимог до здатності людини нестандартно, оригінально мислити, знаходити нові проблеми і незвичайні шляхи їх вирішення. Все більш нагальною стає потреба в творчих особистостях, які здатні самотійно створювати та реалізовувати життєві плани і власні проекти, проявляти соціальну активність, мати власну позицію, захищати і стверджувати свої права, інтереси, брати відповідальність за свої вчинки. Оволодіння особистістю морально-духовними якостями знаменує процес її становлення як суб'єкта саморегуляції поведінки, який буде здатний приймати довільні рішення, самотійно встановлювати пріоритетність суспільно-значущих цінностей, ставити цілі, які адекватні власним можливостям, опановувати засоби їх досягнення, обирати толерантні по відношенню до інших шляхи